

Újévi püspöki körlevél

A továbbiakban teljes terjedelmében közreadjuk dr. Pápai Lajos megyéspüspök újév napjára írott, egyházmegyénk templomaiban elhangzott körlevelét.

Kedves Testvérek!

Szentatyánk, Ferenc pápa, tavaly december 8-án a római Szent Péter bazilikában megnyitotta az Irgalmasság Rendkívüli Szentévet. A következő vasárnap pedig a katolikus Egyház minden székesegyházában – így Győrben is – megnyílt a szent kapu, elkezdődött a szentév.

Az isteni irgalmasságról való elmélkedés ma különösen is időszerű. Szent II. János Pál pápa második enciklikáját (*Dives in Misericordia*) e témának szentelte. Mikor az enciklikát bemutatta 1980. november 30-án, Advent I. vasárnapján, a következőket mondta: „(az enciklika) legfőbb célja, hogy az Isten szeretetére emlékezzen és emlékeztessen, amely Krisztus egész messiási művében megnyilvánult, világra jövetelétől a kereszthalálig és feltámadásáig. (...) Az Egyháznak és a világnak szüksége van az irgalomra, amelyben testet ölt a szeretet, amely erősebb – bűnnél és mindenfajta rossznál, amely az embert földi élete folyamán behálózza.” Ebben az enciklikában a pápa mindenekelőtt kiemelte, hogy „napjaink kultúrájában feledésbe merül az irgalmasság. „Korunk embere „megpróbálja, hogy az emberi szívből kiirtsa és az életből kiiktassa az irgalmasság gyakorlatát is.” (M.V. 11.p.) A modern ember, aki soha nem látott tudományos és technikai fejlődése jóvoltából hatalma alá vetette a földet, úgy gondolja, hogy a föld feletti uralom „nem hagy helyet az irgalmasságnak...” (M.V. 11.p.) A diktatúrák világa ezt világosan megmutatta nekünk, és ma, a „relativitás diktatúrájának” korában is tapasztaljuk, hogy az uralom vágya és igénye nem hagy helyet az irgalom számára. Szent II. János Pál szerint: „...kortársaink nagy részének meglátása szerint az irgalmasság igen nagy veszélyben forog. Krisztus misztériuma (...) arra is szólít, hogy hirdessük az irgalmat, mint a könyörülő Isten Krisztus misztériumában bemutatott szeretetét.” (M.V. 11.p.)

A Szentatya M.V. bulláját e szavakkal kezdi: „Jézus Krisztus az Atya irgalmasságának az arca.” (M.V. 1.p.) Minden Isten, az Atya szeretetével és szeretetéből fakadó irgalmasságával kezdődik. Aquinói Szent Tamás szerint: „az irgalmasság gyakorlása isteni tulajdonság, melyben különösen megmutatkozik mindenhatósága.” (M.V. 6.p.) Ugyanezt a gondolatot fogalmazta meg szépen Nagy Szent Leo pápa is, (+461), mikor arról írt, hogy létezik Istenben „egy lehajlás, ami irgalmas, de ami nem a hatalom hiánya”. („*Inclinatio fuit miserationis, non defectio potestatis.*”) „Isten a szeretet” (1Jn 4,8.16), írja Szt. János első levelében, és ez a szeretet vált láthatóvá és tapinthatóvá Jézus egész életében. Benne minden az irgalmasságról szól; benne semmi nincs együttérzés nélkül.” (M.V. 8.p.) Ha Isten, az Atya csak az igazságosságot nézné, mindnyájan méltatlanok lennénk barátságára. Az Isten szeretete minden elképzelésünket felülmúlja, és irgalmas irántunk.

Ahogy Szent II. János Pál írta: „Isten (...) az irgalmasság és a szeretet teljessége, mégpedig úgy, hogy az igazságosság a szeretetre épül, a szeretetből következik és arra irányul. Krisztus szenvedésében és halálában (...) az abszolút igazságosság azért mutatkozik meg, mert Krisztus az emberi nem bűneiért viseli a szenvedést és a halált. (...) De ez a fajta igazságosság, amely teljes egészében Isten „mértéke szerinti” igazságosság, a szeretetből születi, még pedig az Atya és a Fiú szeretetéből; és teljes egészében a szeretetben hozza gyümölcsét.” (*Dives in Misericordia* 114.p.)

Isten irgalmassága, amint megtapasztalhattuk Jézus Krisztusban, folytatódik Krisztus testében: az Egyházban. Ferenc pápa ezt írta: „Mennyire szeretném, ha a következő éveket áthatná az irgalmasság, hogy mindenki találkozhasson Isten jóságával és gyöngédségével! Mindenkihez – hívőkhöz és távolállókhoz is – jusson el az irgalmasság balzsama, ami Isten már köztünk jelen lévő országának jele.” (M.V. 5.p.)

A szentév egyik célja, hogy az Egyház is úgy jelenjék meg a világban, mint Isten irgalmasságának a jele. „Az Egyház egész lelkipásztori tevékenységét át kell(ene) hatnia a hívők felé forduló gyöngédségnek; egyetlen igehirdető szava, és a világ felé közvetített

tanúságtétele sem nélkülözheti az irgalmasságot.” (M.V. 10.p.) S a Szentatya idézi II. János Pál enciklikájából, hogy „Az Egyház akkor él hiteles életet, amikor vallja és hirdeti az irgalmasságot, (...) és amikor az embereket az Üdvözítő által őrzésre és osztogatásra rábízott irgalmának forrásaihoz vezeti.” (M.V. 11.p.) S ezek közül a források közül az első és legfontosabb a bűnbocsánat szentsége: a szentgyónás.

Az Egyházon belül minden egyes keresztény ember kell, hogy az isteni irgalmasságot sugározza és jelezze hívők és hitetlenek felé. Ez azzal kezdődik, hogy mi magunk döbbenünk rá először, hogy Isten irgalmas hozzánk is. Hogy „úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda érte.” Hogy Isten Fia irgalmasságában értem is meghalt. Ez a szeretetből fakadó isteni irgalmasság bátorítson fel arra, hogy az Istenhez forduljak, és bocsánatát kérjem.

A Szentatya, Ferenc pápa gyakran ismétlgeti, hogy Isten soha nem fárad bele abba, hogy megbocsásson, csak mi fáradunk bele, hogy bocsánatot kérjünk. Az irgalmasság szentévében az első lépés a miénk: „felkelek és Atyámhoz megyek!” A jó szentgyónás – az új élet kezdete.

Aztán a Szentatya figyelmeztet arra, hogy fedezzük fel a csend értékeit, hogy meghallgassuk a hozzánk intézett Szót, az Isten Szavát. Imádság, elmélkedés, a Szentírás egyéni és közös olvasása segít ebben. Megnyitottuk a szent kaput, s ez arra is figyelmeztet, hogy zarándokolni kell, hogy ezt átléphessük. Az ember homo viator, s a zarándoklat erőfeszítést és áldozatot is kíván. S ez a zarándoklat kell, hogy a megtérésre készítessen minket. Majd külön is felszólít minket a Szentatya, hogy

1. ne ítéljünk és ne ítélkezzünk,
2. tudjunk megbocsátani, és megajándékozni megbocsátásunkkal és szeretetünkkel másokat.

Életünk zarándokútján Isten segítsége abban áll, hogy „elfogadtatja velünk jelenlétét és közelségét.” (M.V. 14.p.)

A Szentévbén Ferenc pápa figyelmünkbe ajánlja az Egyház hagyományos tanítását az irgalmasság testi és lelki cselekedeteiről. Az irgalmasság testi cselekedeti jelen voltak az Egyházban intézményes szinte is: pl.: kórházak, öregotthonok, kallódó fiatalok mentése, stb. Ma is vannak ilyen intézményes segítségek: pl.: egyházi karitás, gyűjtések. De a keresztény ember itt nem állhat meg: mindig meg lehet találni a lehetőséget a konkrét, személyes segítségére is. Az irgalmasság lelki cselekedetei még inkább személyes jellegű jócselekedetek: jó tanácsot adni bizonytalanoknak, inteni a bűnösöket, vigasztalni a szomorkodókat, megbocsátani, elviselni kellemetlen embereket, imádkozni élőkért-holtakért. Keresztes Szent János OCD misztikust idézi a Szentatya: „Az élet alkonyán a szeretet alapján ítéltetünk meg.” Külön is kiemeli a Szentatya a bűcsú jelentőségét.

Sokan nem értik az Egyház bűcsú-gyakorlatát, és Istenhez méltatlan büntetést, illetve büntetés elengedést látják benne. Mintha az üdvösséget meg lehetne vásárolni imádsággal, jócselekedettel. A valóság azonban az, hogy Isten nem ró ki cselekedeteinkre, magatartásunkra külön büntetést. A bűn magában hordja büntetését. Így mikor valaki halálos bűnt követ el, elszakítja magát Isten szeretetétől. S a kárhozat pont azt jelenti, hogy Istentől megfosztva, magába zárva marad valaki örökre. Isten a bűnbánónak a szentgyónásban újra felajánlja szeretetét és barátságát. De ezután is, ahogy a Szentatya írja: „a bűneink által magatartásunkban és gondolatainkban hagyott negatív lenyomat megmarad.”

A bűcsú bűneinknek – még a megbocsátásuk után is – megmaradó nyomait tünteti el. A Szentatya így írja: „Isten irgalma még ennél is erősebb. Az Atyától nyert bűcsúvá-megbocsátássá válik, mely Krisztus Jegyesének (az Egyháznak) közvetítésével érkezik a bocsánatot nyert bűnöshöz, megszabadítja a bűn következményének minden maradványától, és készségessé teszi arra, hogy szeretettel cselekedjen, és inkább a szeretetben növekedjék, mint hogy visszaesne a bűnbe.” (M.V. 22.p.) Bűcsút mindenki – már a kegyelem állapotában – elnyerhet saját maga számára, de felajánlhatja a megholtakért is.

Kedves Testvérek!

„Gondolataink most az Irgalmasság Anyja (a boldogságos Szűz Mária) felé fordulnak. (...) Máriát az Atya szeretete öröktől fogva arra készítette, hogy a Szövetség Szekrénye legyen Isten és az emberek között. (...) Mária tanúsítja, hogy Isten Fiának irgalmassága határtalan, és kivétel nélkül mindenkihez eljut.

Forduljunk hozzá a Salve Regina ősi és mégis mindig új imádságával, hogy bele ne fáradjon irgalmas szemeit felénk fordítani, és tegyen méltóvá bennünket Fiának, Jézusnak, az irgalmasság Arcának szemlélésére.” (M.V. 24.p)

Ámen.

Győr, 2016. január 1.

Dr. Pápai Lajos győri megyéspüspök